

conștient de caracterul prejudiciabil al faptelor sale, prevăzând urmările ei prejudiciabile și dorind, în mod conștient, survenirea acestor urmări, profitând de un pretext neînsemnat pentru răfuială cu victima, s-a apropiat de Mîndrescu Igor, a provocat cu acesta conflictul, în cadrul căruia s-a exprimat în adresa lui cu cuvinte necenzurate, iar, apoi, continuându-și acțiunile huliganice, i-a aplicat lui Mîndrescu Igor lovituri cu cuțitul în regiunea occipitală și în regiunea scapulei din partea stîngă, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 736 din 03.10.2016, vătămarea ușoară a integrității corporale sub formă de plagă tăiată pe suprafața posterioară stîngă a cutiei toracice în regiunea scapulei și vătămarea neînsemnată a integrității corporale sub formă de plagă tăiată în regiunea occipitală, după ce s-a eschivat de la locul comiterii infracțiunii.

Instanța a reținut că, în temeiul art. 321 alin. (6) Cod de procedură penală, cauza a fost judecată în lipsa inculpatului din motivele prevăzute la alin. (2) pct. 1) - numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire și în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată.

Ori, prin încheierea din 03.02.2017 a fost înlocuită măsura preventivă aplicată inculpatului sub formă de obligațiune de nepărăsire a localității cu arest și anunțarea lui în căutare.

Conform raportului din 10.02.2017, în urma desfășurării activităților speciale de investigație în vederea stabilirii locului aflării și reținerii inculpatului, nu a fost posibil de stabilit locul aflării acestuia.

Deci, fiind stabilit că inculpatul se eschivează de la prezentarea în ședința de judecată, s-a dispus examinarea cauzei în lipsa lui.

Cu toate că inculpatul a recunoscut parțial vina, vinovăția lui în comiterea infracțiunii incriminate a fost dovedită integral prin declarațiile părții vătămate, ale martorilor și probele scrise, anexate la materialele cauzei, apreciate prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, acțiunile lui urmând a fi încadrate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, acțiunile comise cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, a recunoscut că a inițiat conflictul și i-a aplicat părții vătămate lovituri cu cuțitul în regiunea spatelui, că s-a eschivat de la instanța de judecată, cunoscând că în privința lui a fost intentat dosar penal, prin ce a dus la tergiversarea examinării cauzei, că anterior a fost condamnat de mai multe ori, însă nu și-a făcut concluziile necesare și nu s-a corectat, deci prezintă un pericol social ridicat, acțiunile lui fiind stopate numai prin descoperirea lor și

intervenția organelor de drept, ca circumstanță agravantă fiind stabilită săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată.

Ori, inculpatul a fost condamnat prin sentința Judecătorei Glodeni din 06.06.2013 în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal la 140 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, pedeapsa fiind executată la 10.03.2014, la 01.10.2016 expirând termenul de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport, deci, la momentul comiterii infracțiunii – 29.09.2016 avea antecedente penale nestinse și se afla în stare de recidivă simplă.

Potrivit art. 82 alin. (2) Cod penal, în cazul recidivei pedeapsa nu poate fi mai mică de jumătate.

Prin urmare, ținând cont de criteriile de individualizare a pedepsei, temeiurile care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării inculpatului, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, urmează a fi stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 4 ani.

3. Avocata Margareta Fedosenco a declarat apel, solicitând casarea sentinței și încetarea urmării penale, din motivul lipsei elementelor componentei infracțiunii.

Apelanta a invocat că instanța de fond a dat o apreciere juridică incorectă faptei comise. Or, inițial a fost evidentă lipsa elementelor infracțiunii prevăzută de art. 287 Cod penal, lipsind elementul principal al componentei – acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică.

Inculpatul a explicat în cadrul urmării penale că nu a avut intenția de a încălca ordinea publică și că a avut loc o reglare de conturi personală, un conflict cu un cunoscut al său.

Mai mult, incorect a fost stabilită existența recidivei potrivit sentinței din 06.09.2013, or, sentința a intrat în vigoare la expirarea a 15 zile, adică la 20.09.2013, iar infracțiunea în speță a fost comisă la 29.09.2016.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2018, **pronunțată integral la 02 mai 2018**, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Sînjerean Nicolai a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a judecat cauza în lipsa inculpatului, în privința căruia a fost intentat dosar de căutare, fiind întreprinse toate măsurile în vederea asigurării prezenței lui în ședința de judecată.

Astfel, instanța de apel a statuat că instanța de fond a respectat prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și din punct de vedere al coroborării lor, corect încadrând acțiunile inculpatului pe art. 287 alin. (3) Cod penal.

Probele administrate demonstrează că inculpatul a comis infracțiunea prevăzută la art. 287 alin. (3) Cod penal, fiind întrunite elementele infracțiunii incriminate, împrejurări în care nu poate fi admis apelul apărării privind achitarea acestuia, precum și reîncadrarea acțiunilor conform art. 78 Cod contravențional, or, dezacordul cu soluția adoptată nu echivalează cu achitarea lui.

Deci, este justă soluția instanței de fond privind încadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, acțiunile comise cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății.

Însă, circumstanța agravantă reținută de instanța de fond - comiterea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată, a fost exclusă, deoarece nu a fost indicată în rechizitoriu, instanța de fond nefiind în drept s-o rețină din propria inițiativă.

Instanța de fond corect a considerat că, în cazul în care inculpatul a fost condamnat de mai multe ori, însă nu s-a corectat și a continuat comiterea infracțiunilor, pedeapsa închisorii este unica care ar putea să atingă scopurile prevăzute la art. 61 Cod penal.

Totodată, conform art. 72 alin. (3) Cod penal, în penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate cu închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave. Inculpatul a comis o infracțiune gravă, deci, urmează să execute pedeapsa în penitenciar de tip semiînchis.

5. La 09 septembrie 2022, avocatul Iulian Pleșca și inculpatul declară recurs ordinar, în care solicită repunerea în termen, casarea hotărârilor adoptate, și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile ultimului să fie recalificate în baza art. 78 Cod contravențional, cu încetarea procesului penal pe motivul intervenirii termenului de prescripție sau dispunerea aplicării în privința lui a prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia, cu liberarea de pedeapsa penală.

Recurenții invocă că în cadrul urmăririi penale au convenit cu partea vătămată că nu are pretenții față de inculpat, acesta solicitând încetarea cauzei.

După terminarea urmăririi penale și luarea cunoștinței cu materialele din dosar la 16.11.2016 și până în luna ianuarie 2017, inculpatul nu a fost citat în instanța de judecată, a considerat că cauza penală a fost clasată și plecat la muncă peste hotarele țării.

La 11.10.2021 a fost reținut în Federația Rusă și plasat în arest preventiv pe un termen de 6 luni.

Deoarece nu a fost repatriat în Republica Moldova, la 08.04.2022 a fost eliberat din arest, însă, fiind documentat pentru aflarea peste termen în Federația Rusă, a fost plasat în centrul de aflare temporară, pentru a fi expulzat din țară.

Aflându-se în stare de arest, inculpatului nu i-a fost adusă la cunoștință copia hotărârilor atacate, inclusiv a încheierii din 03.02.2017 privind aplicarea arestului preventiv, cu care a făcut cunoștință doar la avocatul din oficiu la 07.09.2022, când a fost redactată cererea de recurs.

Astfel, în circumstanțele în care nu cunoștea soluțiile adoptate pe caz, urmează a fi repus în termen recursul declarat, pe motiv că a fost omis din motive întemeiate.

Totodată, instanțele de fond și de apel eronat au apreciat probele administrate, or, faptele întrunesc elementele contravenției prevăzute la art. 78 Cod contravențional.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 04 aprilie 2018, în lipsa inculpatului, anunțat în căutare, dar în prezența avocatei Margareta Fedosenco, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată pe 02 mai 2018, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces-verbal, în lipsa acestora. (*vol. I, f.d. 201-202 pct. 4. din decizie*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 02 mai 2018, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 04 iunie 2018.

Ori, potrivit jurisprudenței CtEDO, exigența de publicitate a deciziilor nu trebuie neapărat să ia forma unei lecturi în voce a hotărârii în cazul când hotărârea este publicată, înmănată sau expediată părților. De la data pronunțării hotărârii începe a curge termenul de exercitare a căii de atac. Același fapt este prevăzut și de legislația autohtonă (*Hotărârea în cauza Sutter vs. Elveția*).

Totodată, recursul ordinar al avocatului și inculpatului a fost depus la oficiul poștal la 07 septembrie 2022 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 09

septembrie 2022, adică este declarat peste termenul prevăzut de lege (*vol. III, f.d. 6, 9, pct. 5. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nicio altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita respectiva cale de atac.

Astfel, solicitarea repunerii în termen și mențiunea recurenților că: „*La 11.10.2021 a fost reținut în Federația Rusă și plasat în arest preventiv pe un termen de 6 luni. Deoarece nu a fost repatriat în Republica Moldova, la 08.04.2022 a fost eliberat din arest, însă, fiind documentat pentru aflarea peste termen în Federația Rusă, a fost plasat în centrul de aflare temporară, pentru a fi expulzat din țară. Aflându-se în stare de arest, inculpatului nu i-a fost adusă la cunoștință copia hotărârilor atacate, inclusiv a încheierii din 03.02.2017 privind aplicarea arestului preventiv, cu care a făcut cunoștință doar la avocatul din oficiu la 07.09.2022, când a fost redactată cererea de recurs*”, sunt lipsite de orice suport legal (*pct. 5. din decizie*).

Ori, conform jurisprudenței CEDO, părților le revine obligația de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce este declarat peste termen, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Iulian Pleșca și inculpatul Sînjerean Nicolai XXX, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2018, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 20 ianuarie 2023.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico